

MEMORANDUM

Privind neconstituționalitatea și neconformitatea europeană a Proiectului de Lege privind exercitarea profesiei de psiholog, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România

Autor: Berdilă Oana Delia, psiholog

Destinat: Senatului României

I. Introducere

Prezentul memorandum este formulat în calitate de profesionist activ în domeniul psihologiei și are ca scop semnalarea unor grave probleme de constituționalitate, de conformitate cu dreptul Uniunii Europene și de oportunitate profesională generate de Proiectul de Lege privind exercitarea profesiei de psiholog (PL-x / B708/2025).

Deși necesitatea modernizării cadrului legislativ este reală, forma actuală a proiectului produce efecte contrare obiectivelor declarate: restrânge nejustificat accesul la profesie, instituie un monopol profesional excesiv, blochează libera circulație a muncii și compromite dezvoltarea unei practici psihologice de calitate.

II. Încălări constituționale majore

1. Îngrădirea dreptului la muncă (art. 41 Constituția României)

Proiectul introduce condiții cumulative, disproporționate și retroactive pentru exercitarea profesiei:

- obligativitatea unui master distinct pentru fiecare comisie/specialitate;
- obligativitatea supervizării și formării continue excesive;
- nerecunoașterea parcursului profesional deja realizat.

Aceste condiții transformă accesul la profesie într-un traseu practic imposibil pentru majoritatea absolvenților și practicienilor, afectând substanța dreptului la muncă.

2. Încălcarea principiului proporționalității (art. 53 Constituție)

Restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale nu este justificată printr-un scop legitim clar, nu este necesară într-o societate democratică și nu este proporțională cu scopul declarat al protecției beneficiarilor.

3. Încălcarea principiului securității juridice și a neretroactivității legii (art. 15 alin. 2)

Proiectul impune cerințe educaționale și profesionale retroactive, inclusiv pentru psihologi deja acreditați, anulând efecte juridice produse legal sub imperiul legii anterioare.

4. Monopol profesional incompatibil cu art. 45 Constituție

Colegiul Psihologilor din România este consacrat ca unic organism de:

- autorizare
- control

- supraveghere
- recunoaștere profesională

fără mecanisme externe de control efectiv, generând un monopol profesional incompatibil cu libertatea economică.

III. Neconformitatea cu dreptul Uniunii Europene

1. Încălcarea liberei circulații a lucrătorilor (art. 45 TFUE)

Proiectul:

- nu recunoaște calificările profesionale dobândite în alte state membre ale Uniunii Europene;
- condiționează exercitarea profesiei de validări administrative interne, suplimentare față de cele existente în alte state UE;
- creează bariere indirecte pentru psihologii români care doresc să profeseze în UE și pentru psihologii formați în UE care doresc să profeseze în România.

Aceste bariere sunt contrare principiului liberei circulații a lucrătorilor, consacrat de art. 45 TFUE și art. 148 din Constituția României.

2. Lipsa unui standard european unic și încălcarea principiului proporționalității

Uniunea Europeană **nu impune un standard unic privind nivelul de studii necesar pentru exercitarea profesiei de psiholog**. Profesia de psiholog nu este o profesie armonizată la nivel european.

Statele membre pot stabili condiții naționale de acces la profesie, însă acestea trebuie să respecte:

- principiul proporționalității;
- principiul recunoașterii reciproce;
- interdicția restricțiilor nejustificate sau excesive.

Impunerea masterului academic ca filtru universal de acces și progres profesional, independent de natura activității (practică vs. cercetare), depășește aceste limite și transformă o cerință educațională într-un instrument de restrângere a dreptului la muncă.

3. Nerespectarea Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale

Directiva 2005/36/CE nu impune obligativitatea masterului ca cerință generală pentru exercitarea profesiei de psiholog, ci obligă statele membre să recunoască calificările profesionale dobândite legal într-un alt stat membru, cu respectarea unor eventuale măsuri compensatorii proporționale.

Refuzul recunoașterii masteratelor europene, inclusiv al unora validate de Ministerul Educației, precum și impunerea de cerințe suplimentare sau retroactive, încalcă spiritul și litera acestei directive.

IV. Practică profesională vs. cercetare academică

Proiectul confundă nejustificat:

- formarea academică pentru cercetare;
- formarea profesională pentru practică.

Un psiholog clinician sau organizațional are nevoie de:

- competențe aplicative;
- supervizare reală;
- standarde etice clare.

Impunerea succesivă a mai multor masterate teoretice nu garantează calitatea practicii, ci dimpotrivă, reduce timpul alocat dezvoltării competențelor reale.

V. Impact profesional și social

- descurajarea tinerilor absolvenți;
 - migrarea forței de muncă;
 - îmbătrânirea corpului profesional;
 - creșterea practicii informale/neautorizate;
 - scăderea accesului populației la servicii psihologice.
-

VI. Solicități

1. Retrimiterarea proiectului de lege în faza de reanalizare.
2. Eliminarea caracterului monopolist al COPSI.
3. Recunoașterea automată a calificărilor UE.
4. Eliminarea cerințelor educaționale retroactive.
5. Separarea clară a formării pentru practică de cea pentru cercetare.
6. Consultare reală cu practicienii activi.

În lipsa remedierii acestor aspecte, legea este susceptibilă de a fi contestată la Curtea Constituțională a României și la nivelul instituțiilor europene competente.

Semnătură

Berdilă Oana Delia

08.01.2026